

8.3 Загуба

В края на 2010 година дружеството отчита загуба в размер на -6 990 хил. лева. За предходната 2009 година имаме счетоводна печалба в размер на 44 хил. лева и балансова печалба от 157 хил. лева.

Основната причина за загубата е намалялото производство в резултат на световната икономическа криза. На второ място са спрените от клиентите поръчки, поради замразяване на инвестиционните обекти от крайните клиенти. Това води до блокиране на оборотни средства под формата на материални запаси. Третата причина е дългия производствен цикъл на преобладаващата част от изделията. В процеса на производствената дейност (посочените в горната точка три етапа) тези изделия се отчитат само със своята производствена себестойност. Тя включва преките разходи за материали и труд + общопроизводствените разходи. При формирането на цената участват още административните разходи, финансовите разходи и печалбата. Вземайки предвид и тази група финансови елементи, формиращи продажната цена, следва срещу ангажираните в производството 11,0 млн. лева (включително спрените поръчки), да бъдат получени около 16,0 млн. лева от готова проукция, което би донесло печалба на дружеството, респективно намаляване на отчетената загуба.

Изключително важна причина за негативния краен финансов резултат е рестриктивната политика на обслужващата ни банка. Има се предвид отказът на ОББ да издава банкови гаранции на дружеството ни. На 12-ти февруари 2010 година беше подписан договор с Атомстройекспорт за производство на два броя транспортни шлюзове на стойност 8,2 млн. евро, предназначени за АЕЦ. Съгласно условията на договора, клиентът ни извършва авансово плащане срещу издадена банкова гаранция. Необяснимо за нас ОББ отказва издаването на такава гаранция, което лишава дружеството от оборотни средства, необходими за закупуване на материалите и започване на производството.

9. Основен капитал

Брой регистрирани акции - 1 755 764

Брой платени акции - 1 755 764

Номинална стойност на една акция - 1 лев

Права, преференции и ограничения - Няма особености

Ограничения при разпределянето на дивидентите и увеличаването на капитала - няма ограничения.

Няма изкупени собствени акции. Няма акции, държани от дъщерни или асоциирани предприятия.

Разпределението на собствеността на акциите към четвърто тримесечие на 2010г. е посочено в таблицата на следващата страница.

Акционери	Брой акции	Дял в %
“Бесттехника и Ко” ООД, гр. София	1 387 498	79,03%
ЕТ “Денис-Елена Коцева”, гр. София	85 000	4,84%
„Галакси Пропърти Груп” ООД	63 668	3,63%
“Първа инвестиционна банка” АД	14 594	0,83%
“Би Ес Ей Джи” ЕООД	4 600	0,26%
“Магис-М” ЕООД, гр.София	4 329	0,25%
Други юридически лица	453	0,03%
Индивидуални акционери	195 622	11,14%
Всичко	1 755 764	100,00%

Пазарната цена на една акция среднопретеглено за цялата 2010 година е 4,58 лева.

10. Персонал, производителност и заплащане

10.1. Численост на персонала

Средносписъчният брой на персонала за 2010 година е 295 човека, от които 101 основни производствени работници, работещи на трудови норми. Спрямо средносписъчния брой на персонала за предходната година същият е намалял със 114 човека. Средносписъчният брой на основните нормени производствени работници за 2009 година е 161 човека. През 2010 година основните производствени работници са намалели с 60 човека и тяхната средна численост достига 101 човека.

Като цяло движението на персонала през цялата 2010 год. е посочено в долната таблица.

Категория персонал	Численост на 01.01.2010г.	Постъпили през годината	Напуснали през годината	Численост на 31.12.2010г.	Средно-списъчен състав
Основни нормени работници	122	1	26	97	101
Ненормен персонал	212	18	40	190	194
Персонал - общо	334	19	66	287	295

Изменението на числеността по месеци е дадено на следващата графика.

От посочените данни се вижда, че числеността на персонала намалява през цялата година и в края на годината числеността достига 287 души.

Разпределението на напусналите по причини е дадено в долната таблица:

Основание за прекратяване на трудовия договор	Брой
По молба на лицата - чл. 325, т. 1 от КТ	20
Смърт на лицето - чл. 325, т. 11 от КТ	2
Прекратяване на основание - чл. 327, т. 2 от КТ	44
ВСИЧКО	66

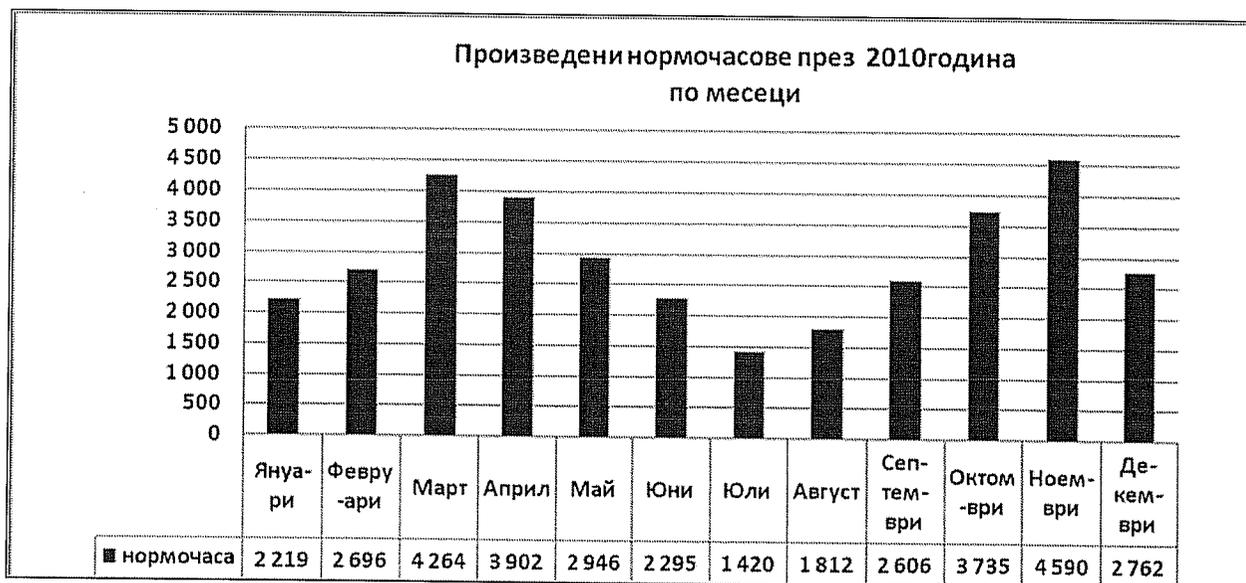
10.2. Производство в нормочасове

Изработените нормочасове за цялата 2010 година са 35 хиляди. Средномесечното производство се равнява на 2 937 нормочаса. От тях 2 630 н/ч (89,5%) са по клиентски поръчки, а 307 н/ч (10,5%) са отчетени по различни видове вътрешни поръчки.

През предходната 2009 година изработените нормочасове са 140 хиляди. Средномесечното производство се равнява на 11 745 нормочаса. От тях 10 188 н/ч (86,7%) са по клиентски поръчки, а 1 577 н/ч (13,3%) са отчетени по различни видове вътрешни поръчки.

Изчислено на средномесечна база, намалението на произведените нормочасове е 4 пъти.

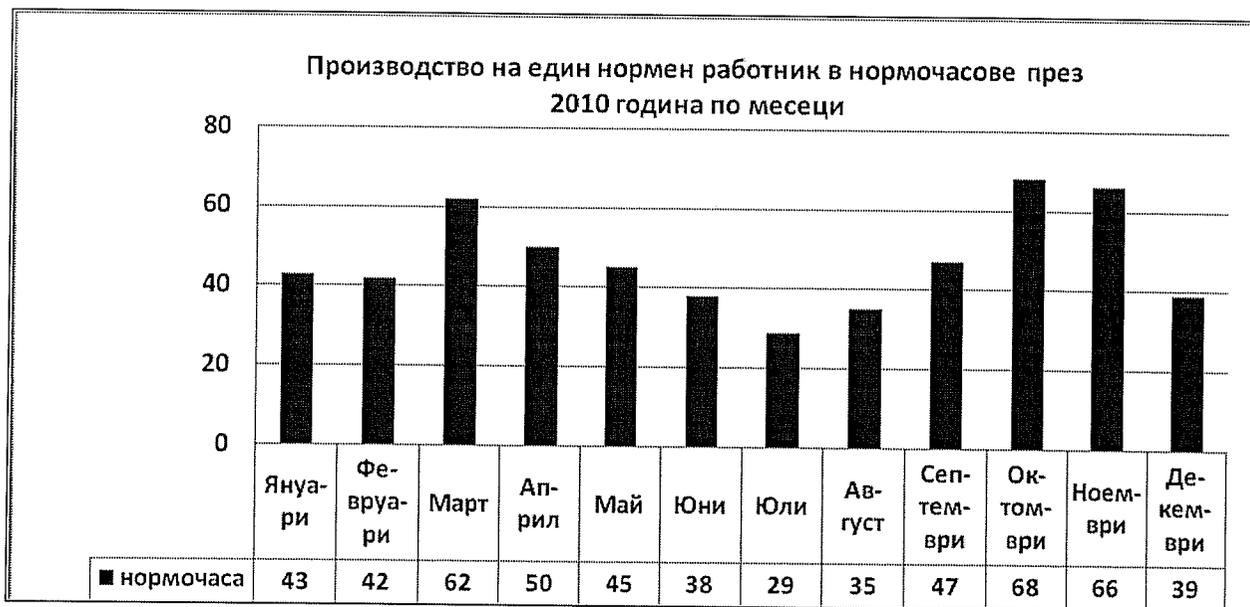
Изработените нормочасове през отделните месеци са посочени в графиката на следващата страница.

10.3. Производителност

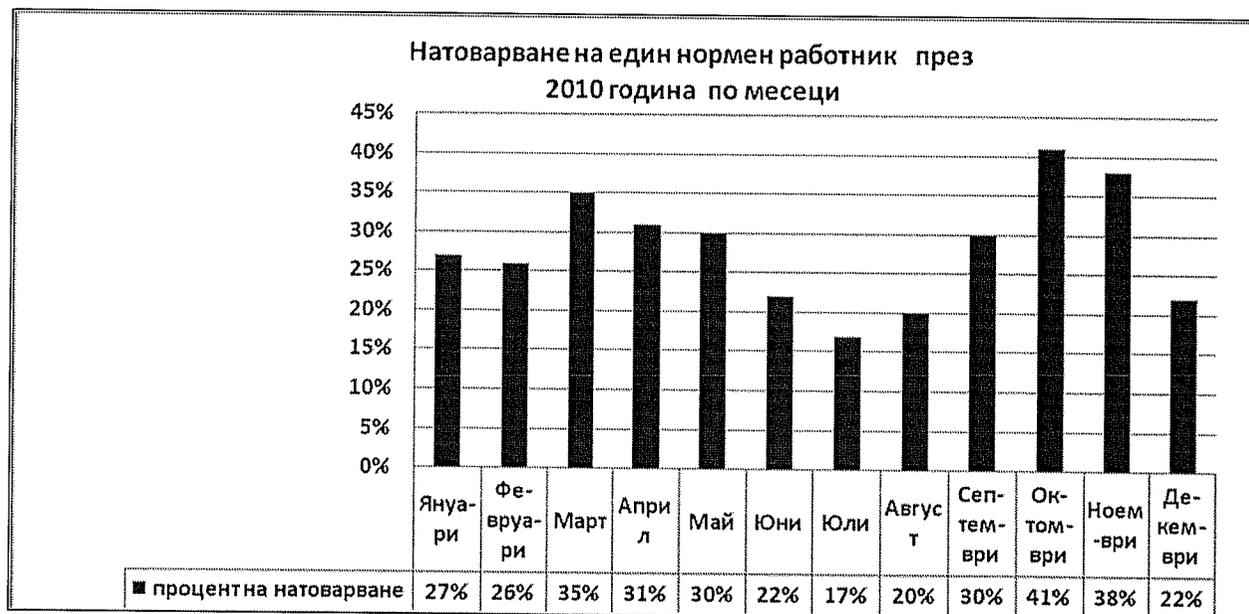
Произведените нормочасове от един действително работил нормен работник са 47 н/ч средномесечно. Този показател се е влошил в сравнение с 2009 година, през която произведените нормочасове от един присъствен работник са средномесечно 107 н/ч.

На следващата графика са посочени произведените н/ч от един работник по месеци.

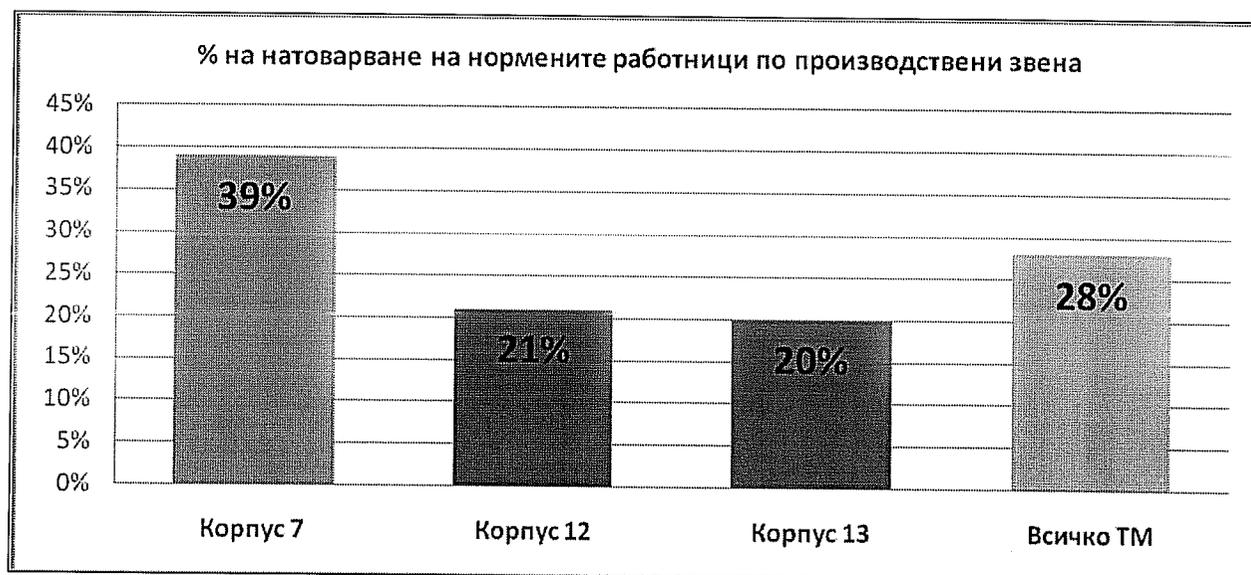

Използваемостта на работното време на основните нормени работници е 28%, изчислена като съотношение между отработените нормочасове и присъствените човекочасове.

На графиката от следващата страница е посочено натоварването в % на нормените работници по месеци.

На долната графика е показано натоварването в процент по производствени корпуси през 2010 година.

10.4. Заплащане

През 2010 година средната работна заплата е 549 лева. През 2009 година същата е 851 лева. Причината за намалението на работната заплата е обвързаността ѝ с резултати от труда и действащата антикризисната програма в дружеството през първо полугодие на годината. Намаляването на разходите за труд се извършва чрез намаляване на заплащането, а не със съкращения на персонал. Целта на тези мерки е запазване на кадровата обезпеченост на дружеството.

Намаляването на разходите за труд става по два начина:

- при основните нормени работници на база действащата сделна форма на заплащане - според изработеното. При липса на работа изработеното е по-малко, съответно и заплатите при тази категория персонал са по-ниски.
- останалия персонал на дружеството през първо полугодие премина на половин работен ден, респективно и заплащането спадна двойно.

11. Професионално обучение и повишаване на квалификацията

През 2010 година е проведен курс за придобиване на професионална квалификация по ел.заваряване на ъглови шевове, метод МАГ, на един работник от фирмата.

12. Подържане на здравословни и безопасни условия на труд

За осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в “Бесттехника ТМ–Радомир” ПАД се съблюдават действащите нормативни изисквания и регулярно се провеждат: начален инструктаж; инструктаж на работното място; периодичен инструктаж. При смяна на технологичен процес и при отсъствие от работа повече от 45 дни, независимо от причините, допълнително се провежда извънреден инструктаж.

През 2010 година в дружеството са започнали работа 16 работника, които са преминали начален инструктаж и инструктаж на работното място.

В дружеството са утвърдени правила и изисквания за осигуряване на безопасни условия на труд. На работниците регулярно се осигуряват лични предпазни средства, съобразени с характера на извършваната от тях дейност.

Изготвени са инструкции по техника на безопасност и охрана на труда и са поставени на работните места в цеховете. Поддържа се регистър на трудовите злополуки. Ежемесечно се проверяват преносимите ел.инструменти, като проверките се отразяват в дневници.

В производствените корпуси са поставени телефонни номера на Инспекция по труда - Перник с цел изпращане на съобщения за възникнали злополуки и аварии.

В дружеството е осигурено обслужване на работниците и служителите от служба по трудова медицина “Интермед Консулт” ЕООД – гр. София.

В началото на 2010 година с протоколи са определени работни места подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност на основание чл.315, ал.1 от КТ, работни места подходящи за хора с увреждания на основание Закона за интеграция на хората с увреждания, чл.27, ал.1 и работни места забранени за жени до 35 години.

През м. март 2010 година, съгласно изискванията на чл.281 от Кодекса на труда и чл.73./1/, т.3 и чл.10, ал.1 от Правилника за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи (ДВ бр. 34/2004 год.), бе проведено обучение за квалификационна група за електробезопасност при работа по електрообзавеждане с напрежение до 1000 V от кооперация “ЕЛОТ” – гр.София на лицата, които обслужват и ръководят работи в тях.

Съгласно изискванията на Наредба № РД – 07-2 от 16.12.2009 година за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд бяха определени със заповеди видовете инструктажи по здраве и безопасност при работа, които ще се провеждат в Дружеството и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

Във връзка с Наредбата № РД – 07-2 бяха актуализирани програмата за провеждане на начален инструктаж по безопасност и здраве при работа, програмата за инструктаж на работното място и програмата за провеждане на периодичен инструктаж.

Със заповед бяха определени лицата, които ще се обучават по безопасност и здраве при работа съгласно чл.2, ал.2, т.2 от Наредба № РД – 07-2 за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

На основание чл.13, ал.1 от Наредба № РД – 07-2 бяха определени със заповед работни места и професии, на които ще се провежда обучение и изпит с новопостъпили работници.

През м. май бе проведено практическо занятие в изпълнение на чл.251, ал.2 от Наредба № 7/1999 година за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване. Бе актуализиран плана за привеждане в готовност на аварийно – възстановителния отряд и дейността му по предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи и актуализиран списъка на състава на Постоянната обектова комисия за борба с бедствия, аварии и катастрофи.

През м. юни бе направена Декларация по чл.15, ал.1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и представена в Дирекция „Инспекция по труда – София”, отдел Перник – гр. Перник.

Съставен е график за провеждане на обучение на работниците през 2010 година по „Наредбата за безопасна експлоатация и технически надзор на повдигателните съоръжения”, „Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ и „Наредбата за устройството и безопасната експлоатация и технически надзор на съоръженията под налягане”.

През м. септември бе проведено обучение по Наредба № РД – 07-2 за разширяване знанията по безопасност и здраве при работа на длъжностните лица които: ръководят и управляват трудовите процеси; провеждат инструктажи по безопасност и здраве при работа; представители на Комитета по условия на труд.

През м. ноември 2010 година бе проведено обучение на кранисти, оператор на трансманипулатор, ел.монтажори, шлосери по поддръжка и ремонт по Наредбата за безопасна експлоатация и технически надзор на повдигателните съоръжения. През м. декември 2010 година бе проведено обучение на отговорниците на отоплителни уреди с природен газ по Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ.

Със заповед съгласно чл.14 , ал.2 от Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки бе определено длъжностно лице, което да поддържа регистъра на трудовите злополуки и да съхранява декларациите, протоколите и разпорежданията за трудови злополуки.

През м. септември 2010 година от Кооперация „Елот” бяха извършени измервания по ел.безопасност - съпротивлението на заземителите от мълниезащитната уредба на „Бесттехника ТМ – Радомир”. Бе пусната заповед за отстраняване отклоненията на неотговарящите на изискванията заземители.

Всички отклонения на неотговарящите на изискванията заземители бяха отстранени.

13. Екология и опазване на околната среда

В дружеството се води дневник за отпадъците, в който всеки месец се записват дали са генерирани /изкарани/ от цеховете отпадъци: стружки и изрезки от черни метали; опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества; филтърни материали, кърпи за изтриване; смесени битови отпадъци; оловни акумулаторни батерии; смазочни и масла за зъбни предавки; флуоресцентни тръби.

В РИОСВ – Перник е представен План за управление на разтворителите за 2009 година за одобрение и съгласуване. През м.юни с Решение на Министерство на околната среда и водите, Регионална инспекция по околната среда и водите – Перник бе утвърден План за управление на разтворителите за 2009 година.

През март 2010 година е изготвена и предоставена на РИОСВ информация относно химичните вещества и препарати, класифицирани като опасни въз основа на физико-химичните им свойства.

През март 2010 година в Регионалната инспекция по околната среда и водите, във връзка с изискванията на Наредба № 9 от 28.09.2004 год., чл.10, са изпратени 7 броя годишни отчети за образувани производствени или опасни отпадъци.

Има сключен договор между дружеството и „Радомир Метал Индъстрийз” АД за приемане, отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

Има сключен договор с „Балбок инженеринг” АД – гр. София за предаване и приемане за обезвреждане на опасни отпадъци.

През м. септември бе пусната заповед да не се смесват битовите отпадъци със: опаковките, съдържащи остатъци от опасни вещества; абсорбенти замърсени с опасни вещества; излезли от употреба луминисцентни лампи, съдържащи живак.

През м. декември 2010 год. бяха направени измервания от Българска Стопанска Камара – гр.София на концентрация и скорост на газов поток на изпускащи устройства, в съответствие с приложимите стандартни методи при грундиране на метални конструкции /барабани/.

14. Инвестиционна дейност

През 2010 година отчетната стойност на дълготрайните материални активи не се увеличава в резултат на извършени инвестиционни разходи. През годината не са заприходявани дълготрайни материални активи. Разходите за придобиване и ликвидация на активи по стопански начин нарастват с 19 хил. лева. В резултат на извършено отписване на дълготрайни материални активи (предимно съоръжения), отчетната им стойност намалява с 457 хил. лева през 2010 година.

По своята същност, извършваните в дружеството инвестиционни разходи представляват както новопридобити ДМА (на лизинг и новозакупени), така също и основни ремонти, модернизация и реконструкция, които увеличават отчетната (първоначална) стойност на машините, оборудването и сградите.

Салдото в края на годината на разходите за придобиване на ДМА е в размер на 2 955 хил. лева. Тук се включват:

- корпус 20 - 860 хил. лева;
- склад за мобилизационна готовност - 278 хил. лева;
- жилищни сгради - 414 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 7 - 608 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 12 - 479 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 13 - 204 хил. лева;
- помпено помещение в Корпус 20 - 112 хил. лева.

Гореизреденото представлява предимно разходи по строителството и незавършени основни ремонти на сградите. След окончателното им завършване, с тези разходи ще се увеличи отчетната (първоначална) стойност на съответните дълготрайни материални активи.

През отчетния период дружеството не е извършвало финансова инвестиционна дейност.

15. Качество на произвежданата продукция

„Бесттехника ТМ–Радомир” ПАД разполага с добре организирано складово стопанство - главно с оборудвани закрити складови помещения, които осигуряват съхраняването на необходимите за производството материали, комплектоващи изделия и елементи, а също така и спомагателни материали и консумативи.

Съществуващите складови помещения осигуряват съхраняването на материалите с необходимите качества и сигурност.

Всички налични материали в складовите помещения имат необходимата идентифицираща маркировка, картотекират се с всички необходими данни за тях и придружителни документи за произход, технически характеристики, качество, количество, дата на производство и закупуване, складиране и други. Складовите помещения разполагат с необходимата подемна техника - кранове с товароподемност до 12,5 t и с електроповдигач за оперативна работа.

В Дружеството има добре организиран входящ контрол на всички постъпващи материали, комплектоващи изделия и елементи, и спомагателни материали, необходими за производството. Организацията, реда и задълженията на отделните длъжностни лица по изпълнението на входящия контрол, документите, които се съставят и други изисквания са посочени в Основна процедура ОП 7.4-2-0 “Проверка на закупения продукт”.

Входящият контрол се провежда въз основа на изискванията на техническата документация, изискванията на възложителя (купувача), нормативно-техническите документи отнасящи се за съответния материал, изделие и по преценка на инспектора по входящ контрол според придружителните документи (сертификати за качество, опаковъчни листа, паспорти и др.). За доказване на необходимите качества на материалите се извършва допълнителен разрушителен или безразрушителен контрол, химически анализ, спектрален анализ и проверка на механичните свойства. При констатиране на отклонения в качеството и изискванията, входящите материали се отклоняват и не се допускат в производството.

За по-важните видове технологични процеси са разработени фирмени процедури и технологични инструкции с определени изисквания за качеството им извършване. В Дружеството е документирана Система по управление на качеството съгласно изискванията на ISO 9001:2000. Същата е сертифицирана от TUV NORD със сертификат № 44 100 077024.

Удължена до 2012 година е валидността на Сертификатите за произвеждане на заварени метални конструкции съгласно DIN 18800-7 и DIN 15018, за системата на качеството на заваръчните процеси в дружеството съгласно EN ISO 3834-2, издадени от немската сертификационна организация SLV Halle а също така и за поддържане, ремонтране и преустройство на мостови, козлови щабелни кранове и релсовите пътища към тях издадено от “Държавна агенция за метрологичен и технически надзор” (притежава Удостоверение №340 от 11.04.2008г.).

EN ISO 3834-2 е доказателство за качеството на произведените заварени конструкции, за контролирането на заваръчните процеси, за проследимостта на използваните материали и за изпитването на крайната продукция чрез всички методи за безразрушителен контрол.

Контролът на качеството на заваръчните работи се извършва от висококвалифицирани инспектори по технически и качествен контрол с висше образование. Безразрушителният контрол се извършва от акредитирана лаборатория “НДТ ЕКСПРЕС” ООД, гр. Перник, с която е сключен договор за извършване на контрол на съоръжения с повишена опасност, в това число и газови съоръжения и инсталации. Лабораторията е съоръжена с достатъчна апаратура за извършване на ултразвуков, рентгенографичен, магнитнопрахов и капиларен /цветна дефектоскопия/ контрол.

Непрекъснатото подобряване на СУК е тясно свързано с анализа на данните и предприемането на коригиращи и превантивни действия. Предприемането на коригиращи и превантивни действия в Дружеството е регламентирано в процедура ОП 8.5-1-0.

16. Просрочени вземания и задължения и събирането им по съдебен ред

Към четвърто тримесечие на 2010 година за „Бесттехника ТМ-Радомир” публично АД има известна промяна по водените от дружеството съдебни дела, предвид движението им през различните съдебни инстанции.

Исковете са на обща стойност 4 752 770 лв. – главници и лихви. По част от делата до края на това тримесечие на 2010 година на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД няма съществена промяна по присъдените около 2 711 439 лева. Част от тях са за недължими задължения и по присъдени вземания на дружеството, както и по отменени или обявени за нищожни административни актове. По друга част от делата са присъдени суми, но поради обжалването им от насрещната страна в процеса решенията все още не са влезли в сила с годни титули за изпълнение.

В посочения период срещу „Бесттехника ТМ-Радомир” Публично АД не се наблюдава увеличаване на предявените вземания по облигационни и търговски спорове, възлизаци към края на предходното тримесечие общо на 2 491 685 лева. Няма съществена промяна и в разплатените с наложените на дружеството запори

по сметки, както и с доброволни плащания от страна на дружеството и същите остават около 340 357 лева. По някои от делата, предвид дължимостта им, дружеството е направило признание на исковете или е сключило споразумение за разсроченото им изплащане.

Има повишаване в броя и размера на задълженията по трудовите дела, тъй като все още не са погасени изцяло претенциите на такива взискатели за 175 799 лева. Това увеличение се дължи на разглеждането на делата по реда на бързото производство по ГПК, вследствие на което своевременно се издават изпълнителни листа и се образуват изпълнителни дела по тях. В хода на изпълнителното производство дружеството е предприело действия по изплащане на задълженията.

През четвърто тримесечие на 2010 година по водените от и срещу „Бесттехника ТМ-Радомир” публично АД съдебни дела обобщение на показателите е посочено в следващата се таблица:

№ по ред	Съдебни дела, водени от и срещу "Бесттехника ТМ - Радомир" ПАД до 31.12.2010 година	Претендирана сума в хил. лева
1	Облигационни/граждански и административни дела, водени от дружеството	4 752
2	Присъдени на дружеството вземания	2 711
3	Граждански/облигационни и трудови дела, водени срещу дружеството	2 492
4	Присъдени вземания на работници и служители	175

До края на четвърто тримесечие на 2010 година не се наблюдава съществено увеличение по изплатените от „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД задължения по влезли в сила съдебни решения. Изпълнението на задълженията към контрагенти от дружеството е затруднено в следствие на настъпването на общо икономическата финансова стегнация, провокирала тяхното своевременно претендиране и присъждане, така и водеща до оскъпяването им през способите на принудителното изпълнение, чрез които са блокирани и сметки на дружеството. Неблагоприятни за дружеството са нерегулярните парични постъпления, предвид намаляване на договорната обезпеченост и замразяване на вече договорени позиции за изработка от предприятието ни в сравнение с този период на 2009 година.

17. Кредитна експозиция

Към края на 2010 година задълженията на дружеството към „ОББ” АД са в размер на 7 137 хил. лева. Към тази сума следва да се добави и размера на ползваните банкови гаранции, общо 1 282 хил. лева.

В следващата таблица са посочени размерите на разрешените и усвоените суми по общата кредитна експозиция на „Бестехника ТМ-Радомир” ПАД към банката, към 31.12.2010 година.

EURO

№ по ред	Вид на кредитното задължение	Договорен лимит	Кредитни задължения
1	Кредитна линия	2 700 000	2 694 593
2	Инвестиционен кредит	1 000 000	954 069
3	Лимит за банкови гаранции	2 700 000	655 607
Обща кредитна експозиция		6 400 000	4 304 269

Обезпечение за банката по общата кредитна експозиция е особен залог на търговското предприятие „Бестехника ТМ-Радомир” ПАД.

18. Дейност в областта на научните изследвания и проучвания

Дружеството не извършва научно-развойна дейност на този етап.

19. Движение на акциите

Дружеството е публично АД.

През 2010 година на фондовата борса са изтъргувани акции на „Бестехника ТМ-Радомир” ПАД в обеми, както следва:

№ по ред	Месеци на 2010 година				№ по ред	Тримесечия на 2010 година				% от минималния среднодневен обем от 2000 акции
	Месец	Брой акции	Брой работни дни	Среднодневен обем		Тримесечие	Брой акции	Брой работни дни	Среднодневен обем	
1	Януари	47	20	2	1	Първо тримесечие	447	62	7	0,36%
2	Февруари	400	20	20						
3	Март	0	22	0						
4	Април	400	20	20	2	Второ тримесечие	400	61	7	0,33%
5	Май	0	19	0						
6	Юни	0	22	0						
7	Юли	0	22	0	3	Трето тримесечие	200	64	3	0,16%
8	Август	0	22	0						
9	Септември	200	20	10						
10	Октомври	50	21	2	4	Четвърто тримесечие	1 830	65	28	1,41%
11	Ноември	100	22	5						
12	Декември	1 680	22	76						
Всичко 2010 година		2 877	252	11	Всичко 2010 година	2 877	252	11	0,57%	

Среднопретеглената цена на една акция е 4,58 лева.

Среднодневният обем на продажбите през годината е 11 броя акции.

Очевидно кризата се отразява и на търговията с акции на дружеството като през 2010 година са продадени само 2 877 броя на девет дати.

20. Информация по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон

20.1. Брой и номинална стойност на придобитите и прехвърлени през годината акции издадени от дружеството, частта от капитала, която те представляват и цена на придобиването или прехвърлянето:

През 2010 година дружеството не е придобивало и прехвърляло собствени акции.

20.2. Брой и номинална стойност на притежаваните собствени акции и частта от капитала, която те представляват:

Към 31.12.2010 година дружеството не притежава собствени акции.

20.3. Възнаграждения, получени общо през годината от членовете на Управителния и Надзорния съвет:

През 2010 година на членовете на Управителния и Надзорния съвет са начислени възнаграждения в размер на двеста хиляди лева.

20.4. Придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на съветите акции и облигации на дружеството:

№	Имена	Позиция	Брой притежавани акции към 31.12. 2010 г.
1	Максим Мануилов Клейтман	Председател на Надзорния съвет	48 636
2	Стоян Недялков Брадинов	Член на Надзорния съвет	0
3	Огнян Павлов Попов	Член на Надзорния съвет	0
4	Александър Петров Меченов	Председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор	7 051
5	Евтим Тончев Евтимов	Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор	6 501
6	Емил Стоянов Райчев	Член на Управителния съвет	5 649

20.5. Права на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на дружеството:

Членовете на Надзорния и Управителния съвет на дружеството могат да придобиват свободно акции на дружеството на регулирания пазар при спазване на разпоредбите на ЗППЦК и Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти.

20.6. Участие на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество и участие в управлението на други дружества или кооперации:

1. Максим Мануилов Клейтман – Председател на Надзорния съвет

- Участие в управителни и надзорни органи на други дружества:
  - Управител на „Бесттехника и Ко“ ООД - София
  - Управител на „Бесттехника“ ЕООД - София
  - Управител на „Бестимекс“ ООД - София
  - Член на Съвета на директорите на „Бесттехника Струма“ АД - Радомир
  - Управител на „Магис М“ ЕООД - София
- Участие с повече от 25 на сто в капитала на други дружества:
  - „Бесттехника и Ко“ ООД - София
  - „Бестимекс“ ООД – София
  - „Масис М“ ЕООД – София

2. Стоян Недялков Брадинов – Член на Надзорния съвет

- Участие в управителни и надзорни органи на други дружества: няма данни
- Участие с повече от 25 на сто в капитала на други дружества: няма данни

3. Огнян Павлов Попов – Член на Надзорния съвет

- Участие в управителни и надзорни органи на други дружества: няма данни
- Участие с повече от 25 на сто в капитала на други дружества: няма данни

4. Александър Петров Меченов – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

- Участие в управителни и надзорни органи на други дружества: няма данни
- Участие с повече от 25 на сто в капитала на други дружества: няма данни

5. Евтим Тончев Евтимов - Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

- Участие в управителни и надзорни органи на други дружества: Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор на „Бесттехника Струма“ АД - Перник
- Участие с повече от 25 на сто в капитала на други дружества: няма данни

6. Емил Стоянов Райчев – Член на съвета на директорите

- Участие в управителни и надзорни органи на други дружества: няма данни
- Участие с повече от 25 на сто в капитала на други дружества: няма данни

20.7 Договори по чл. 240б от Търговския закон, сключени през годината

През 2010 година не са сключвани договори с членовете на Надзорния и Управителния съвет на дружеството или свързани с тях лица, които излизат извън основната дейност на дружеството или се различават съществено от пазарните условия.

21. Годишно общо събрание на акционерите

Редовното годишно общо събрание на акционерите на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД се проведе на 4-ти януари 2011 година. На него се взеха следните решения:

А. Прие се доклада за дейността на дружеството през 2009 година.

Б. Беше одобрен и приет заверения Годишен финансов отчет на дружеството за 2009 година.

В. Гласува се разпределение на печалбата и покриване на непокритата загуба от минали години, както следва:

➤ 15 738 лева, представляващи 10% от печалбата за 2009 година, да бъдат отнесени във фонд „Резервен”;

➤ 4 721 лева, представляващи 3% от печалбата за 2009 година, да бъдат отнесени във фонд „Социални мероприятия”;

➤ 136 922 лева, представляващи останалите 87% от печалбата за 2009 година, да бъдат разпределени като дивидент;

➤ натрупаната загуба от предходни години в размер на 33 113 лева да бъде покрита за сметка на общите резерви на дружеството.

Г. Избор на лицензиран одитор за 2010 година.

Д. Отчет на директора за връзки с инвеститорите на Бесттехника ТМ-Радомир ПАД за дейността му през 2009 година.

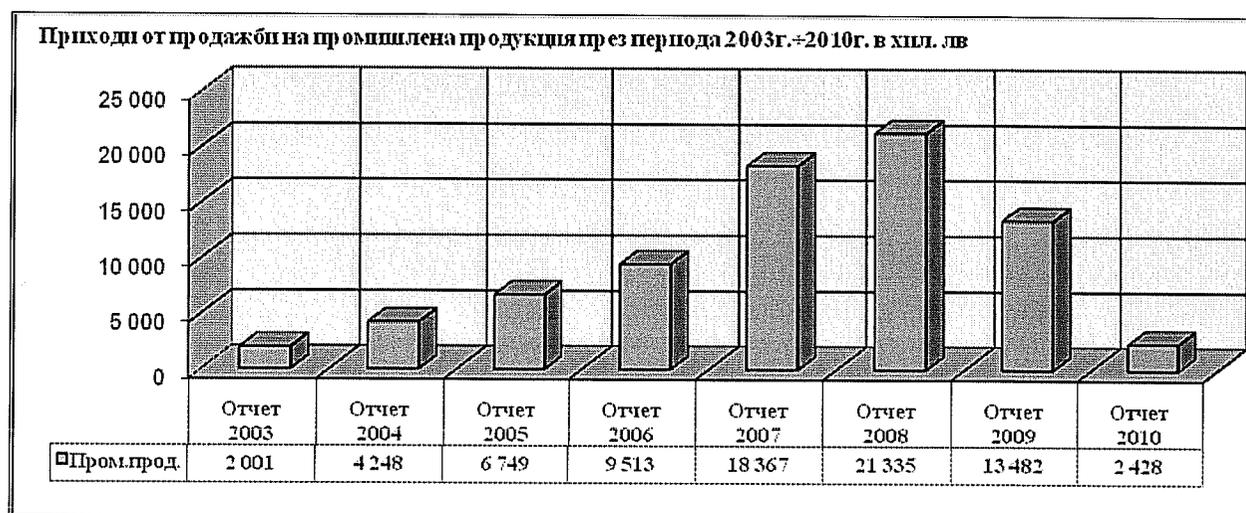
Е. Освобождаване от отговорност на членовете на Управителния и Надзорен съвети за 2009 година.

Ж. Освобождаване на член на Надзорния съвет и избор на нов такъв.

22. Развитие на дружеството през последните години, негативно влияние на световната икономическа криза и антикризисна програма

До 2008 година публичното акционерно дружество „Бесттехника ТМ-Радомир“ се развиваше с бързи темпове. След началото на световната икономическа криза производството започна да намалява. В момента средномесечното производство е 8 до 10 пъти по-малко от равнището преди кризата.

Следващата графика показва производството на промишлена продукция през последните осем години.

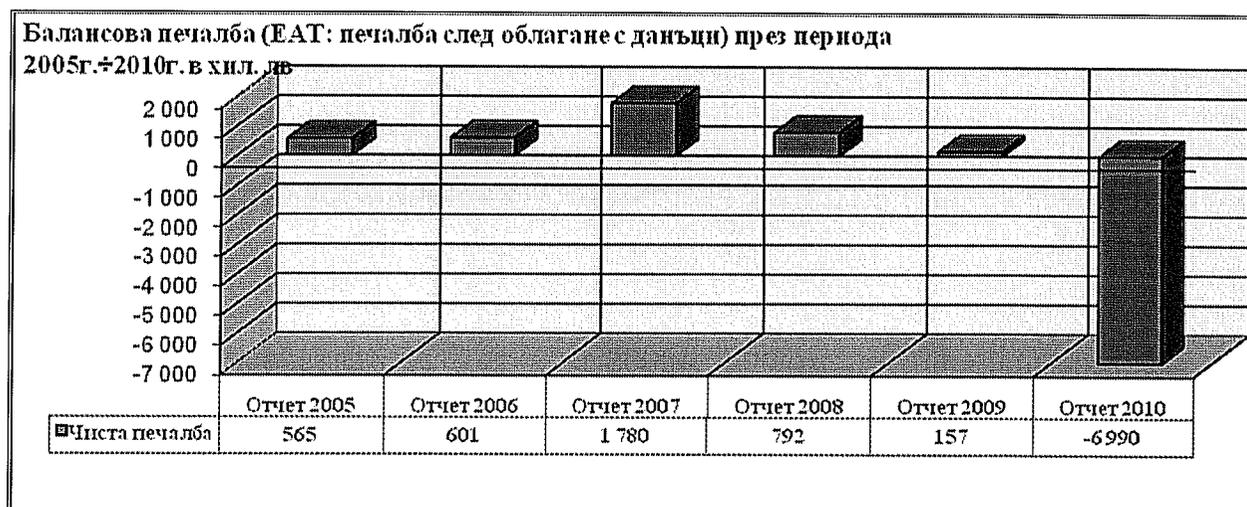

От графиката следва безспорният извод за възходящото развитие на производствената дейност през последните години, до есента на 2008 година.

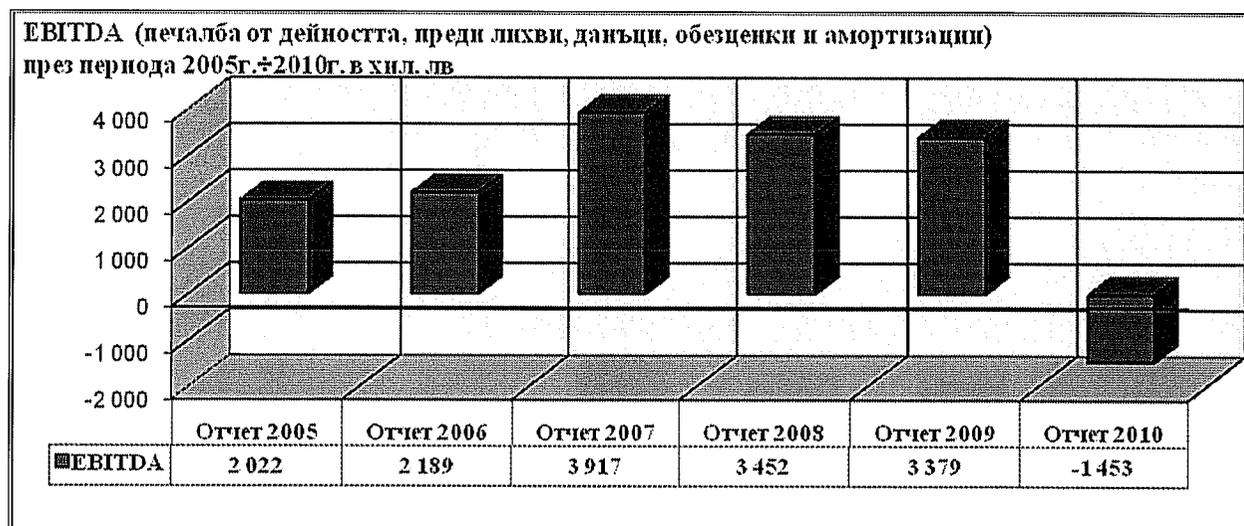
Сривът в инвестиционната дейност в европейски и световен мащаб оказва драстично влияние върху дейността на предприятието в периода след есента на 2008 година.

Печалбата нараства през периода 2005г.-2007г., но започналата през 2008г. световна икономическа криза дава своето отражение и върху крайния финансов резултат още същата година. Логично 2010 година завършва със значителна загуба.

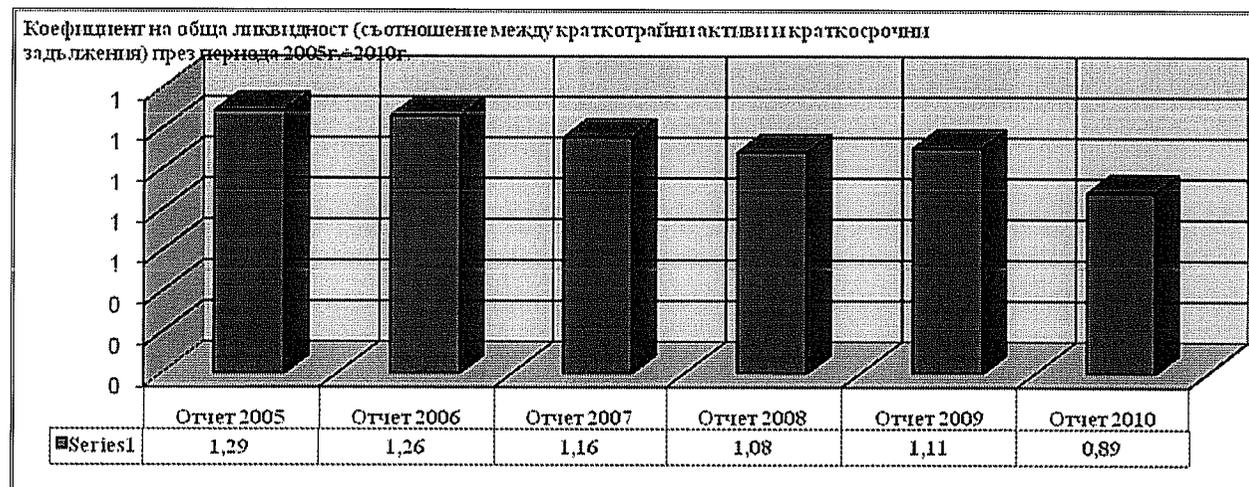
Следва графика с балансовата печалба през последните шест години.

Печалбата от дейността преди лихви, данъци, обезценки и амортизации (съкратено от английски EBITDA) също рязко спада през отчетната 2010 година.

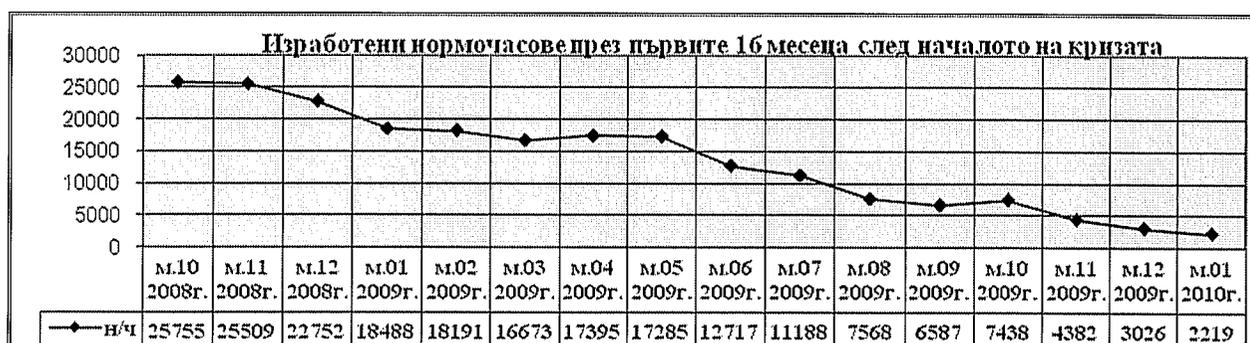

Коефициентът на обща ликвидност като съотношение между краткотрайни активи и краткосрочни задължения намалява в края на 2010 година.

Единичният и дребносериен характер на производството определя необходимостта от използването на **нормочасовете като основен обективен измерител на производствената дейност.**

Графиката по-долу показва намалението на произведените нормочасове през първите 16 месеца след началото на кризата.

В края на 2008 год. и до есента на 2009 год. се работеше по довършването на вече договорени изделия, което определя относително плавния спад в производството.

Отказът на няколко клиента от вече сключени договори доведе до спиране на производството по тях и наличие на недовършени изделия в производствените корпуси. През 2009 год. и 2010 год. не са сключени нови договори с традиционни клиенти поради „замразяване” на инвестиционни проекти, за които е предназначена произвежданата в завода продукция.

В следващата таблица са дадени основните договори, чието изпълнение беше временно спряно от клиентите.

№ по ред	Изделия	Клиенти	Хиляди лева	
			Стойност	Направени разходи
1	Въртящи се стендове за разливочни кофи за МНЛЗ	VAI Pomini, Австрия	6 845	4 303
2	Кранови колички за 700 тонни портални портални кранове	„Kocks Krane International” GmbH – Германия	2 314	577
3	Пулверизатор за впръскване на раздробени въглища и вентилатори за топлоелектрически централи	“Howden Ventilatoren” GmbH – Германия	2 022	1 154
4	Автогенни мелници /мелници за чакъл/	OUTOTEC	2 007	1 878
5	Линията за дробометиране	ВИО ХАЛКО – Стомана индъстри АД	534	391
6	Напорни конструкции за хидроцентрали	Voith Siemens Hydro Kraftwerkstechnik, Германия	424	374
7	Трошачно-мелещи инсталации за обработка на кариерни материали	"Струма 1892" АД (за "Макати" ЕООД - Самоков)	407	171
8	Редуктор и мелница	Девня Цимент АД	59	39
Всичко временно спрени договори през 2009 г.			14 612	8 887

Спирането на изпълнението на инвестиционните проекти, за които са предназначени горепосочените изделия, лиши дружеството от приходи в размер на 14,6 млн. лева. Освен това останаха замразени оборотни средства от 8,9 млн. лева под формата на материални запаси. Това са недовършени възли за тези изделия, които се намират в производствените корпуси.

Горното доведе до утежняване на финансовата ситуация в дружеството, което заедно със започналия да се формира в следствие от кризата отрицателен паричен поток предизвика нарастване на задълженията.

В следствие от световната икономическа криза, довела до рязък спад в търсенето на инвестиционно оборудване, респективно до спад на производството, в дружеството се появиха следните основни отрицателни тенденции:

- 1. Нарастване на задълженията към държавата – неплатени осигуровки и данък върху доходите на персонала.**
- 2. Нарастване на задълженията към доставчици.**
- 3. Нарастване на задълженията към персонала – неизплатени заплати.**
- 4. Невъзможност да се плащат задълженията към банката кредитор ОББ.**
- 5. Невъзможност да се плащат задълженията по лизингови договори.**

През последните две години числеността на персонала намаля от 450 човека до 270 в момента. През този период няма рязко намаление на заетите. Политиката на ръководството е да се задържат квалифицираните работници, инженерно-технически и икономически персонал. Целта е запазване на кадровата обезпеченост за времето след излизане от кризата. Защото за доброто управление от особено значение е квалифицираната работна сила.

За да се ограничат негативните последици от икономическата криза, съгласно антикризисната програма на „Бесттехника ТМ – Радомир” ПАД, намаляване на разходите за труд се постигна не толкова чрез съкращения на персонал, колкото чрез намаляване на заплащането. Това намаляване стана по два начина:

1. Заплащането на основните производствени работници се извършва на база изработено от тях. При намаления обем работа поради кризата, изработеното е малко, съответно и заплатите на тази категория персонал са ниски.

2. Заплатите на ненормения персонал първоначално бяха намалени през м. септември 2009 година. В следствие, от 16-ти ноември 2009 год. до 30-ти юни 2010 год. се работеше на половин работен ден. Респективно, заплащането за периода спадна двойно.

Аналогични намаления на възнаграждението действат и за мениджърския състав, включително и органите за управление.

Факт е, че през целия кризисен период „Бесттехника ТМ – Радомир” ПАД не е предприемало масови съкращения на персонал. Част от работниците и служителите напуснаха по собствено желание, предимно поради забавяне изплащането на дължимите възнаграждения. Намаления обем на производствената дейност доведе до по-малка потребност от персонал с близо 200 човека. Вместо съкращаване на хора е обявен престой за голяма част от работещите в предприятието. Намалени са и възнагражденията, както беше посочено по-горе. Неизвършенването на съкращения в „Бесттехника ТМ – Радомир” ПАД е спестило на държавния бюджет близо 1 млн. лева, защото при прекратяване на трудовите правоотношения на над 200 работници/служители, на същите щяха да се изплащат обезщетения за безработица от бюджета на държавата.

В обобщение може да се посочи, че през последните години, преди началото на кризата, икономическите показатели се подобряват. Същите се влошават значително в следствие на започналата от есента на 2008 година световна икономическа криза.

От средата на 2009 год. дружеството има изготвена **антикризисна програма.**

Нейната цел е осигуряване на дейността през кризисния период с минимални приходи от производствената дейност, осигуряване на приходи от продажби на непроизводствени активи и минимизиране на всички разходи и плащания.

1. Първата и основна задача, залегнала в антикризисната програма, е нарастване на производството чрез подновяване на спрените договори и сключването на нови такива.

Вече се забелязва възходяща тенденция по отношение на възстановяване на договорните ни отношения с традиционните клиенти.

След продължителни преговори и доказване на производствени възможности се сключи първият договор за производство на оборудване за ядрената електроцентраля в Белене. Тези първи договор за производство на два триста тонни шлюза е на стойност 16 млн. лева. Подготвя се сключването на нови договори за производство на оборудване за АЕЦ за „Атомстройекспорт” на стойност 92 млн. лева. Производството ще започне през 2012 год. като продължи и през следващите години.

Сключените договори са на стойност 14 млн. €. Договорите, които се очаква да се сключат в близко бъдеще са на стойност 149 млн. €. Производствената програма на „Бесттехника ТМ-Радомир” до 2020 година е изготвена на база вече сключени и очаквани договори. Подробните данни са в таблицата в 24-та глава от настоящия доклад.

От горното може да се направи извода, че през следващите години дружеството ще реализира достатъчно приходи, с които да покрива текущите си разходи и да успее да погаси натрупаните през последните две години задължения.

2. На второ по значимост място в антикризисната програма са продажбите на материални активи, които не са свързани с производствената дейност.

Финансово-икономическата криза доведе до стагнация и липса на търсене на такива активи. Поради тази причина за две и половина години успяхме да осъществим реални продажби на неоперативни активи на стойност едва за 450 хил. лева. Сумите бяха използвани за финансиране на текущата производствена дейност и за изплащане на заплати на персонала.

3. Третото направление от антикризисната програма на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД е намаляването на разходите.

Приложенията на практика мерки доведоха до намаляване на условно-постоянните разходи с над 60%.

С най-голям дял са разходите, свързани с функционирането на работната сила: заплати, осигуровки, данъци върху доходите, транспорт, работно облекло.

Намаляването на тези разходи се осъществи по следните начини:

1. Намалената числеността на персонала, респективно доведе до намаляване на разходите на дружеството за заплати и осигуровки.

2. Намаляване на заплащането на основните производствени работници, което е на база изработено от тях. При липсата на работа, поради кризата, изработеното е малко, съответно и заплатите на тази категория персонал са ниски.

3. На непрекия производствен персонал заплатите бяха първо намалени с 25% през месец септември 2009 година. От средата на ноември 2009 година до края на юни 2010 година този персонал работеше на половин работен ден, поради което и заплащането спадна двойно.

4. Намаляване възнагаражденията на мениджърския състав, включително и органите за управление. Определените възнагараждения са обвързани със средната работна заплата в предприятието, поради което и общото ѝ намаляване способства за намаляването на тези разходи. Съществено е положителното влияние не само от икономическа, но и от морално-политическа гледна точка.

5. Минимизиране на разходите за транспорт на персонала, за работно облекло на същия и други социални придобивки.

В резултат на взетите мерки за оптимизиране на енергийните разходи намаля потреблението на електроенергия и природен газ.

Разходите за горива намаляха чрез въвеждането на лимити за потреблението им.

Ограничиха се телекомуникационните разходи, както и плащанията на различни външни услуги.

Изброените мерки, както и наложената финансова дисциплина при одобряване на предстоящи разходи, на практика представляват максималното, което може да бъде предприето в посока реструктуриране. Всяко по-нататъшно свиване на числеността на персонала или ограничаване на някоя от дейностите в производството, би довело до невъзможност за функциониране на предприятието.

Усилията на ръководството са насочени главно към обезпечаване на дейността с достатъчен обем нови договори, решаване на проблемите с финансирането и по-конкретно с издаването на гаранции от страна на банките, както и разсрочване на натрупаните в резултат на световната икономическа криза задължения.

Основният проблем е, че ОББ като обслужваща ни банка отказва да издава банкови гаранции, което възпрепятства стартирането и изпълнението на новоподписаните договори. Това е така защото срещу банкови гаранции за авансово плащане клиентите превеждат авансово суми с цел обратно финансиране на съответните договори. Със своите действия и бездействия ОББ директно възпрепятстваше входящите парични потоци.

Към настоящия момент продължаваме да полагаме усилия за решаване на проблемите с банката и лизингодателя.

С държавата в лицето на Националната агенция по приходите се работи по разсрочване на изплащането на натрупаните задължения.